

## КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

*Хворостян Я.С., здобувач вищої освіти-бакалавр 4 року навчання  
Котелевець Є.К., здобувач вищої освіти-магістр 5року навчання,  
Науковий керівник: Водолажська Т.О., к.е.н., доцент  
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Вже достатньо тривалий період часу – понад два роки – Україна перебуває в вкрай обтяжливих обставинах війни, що зумовили значне зменшення трудових ресурсів як з кількісного, так і з якісного боку. За цих умов значних змін набули всі без виключення українські підприємства та організації, що втратили в більшому чи меншому обсязі частку кадрового потенціалу через переміщення співробітників чи їх вивільнення (скорочення). Так стан потребує пошуку оптимальних дієвих рішень для його відтворення та сталого розвитку. Для вирішення цього завдання, насамперед, потрібно ретельно розглянути становище за кожним його складником, що актуалізує завдання із визначення компонентної структури трудового потенціалу підприємства.

Ретельний огляд літературних джерел відповідної тематики [1-9] в результаті аналізу, узагальнення та синтезу висвітлених у них здобутків фахівців дозволили встановити : науковці не мають єдності поглядів та виокремлюють достатньо відмінну чисельність складників (компонентів) трудового потенціалу підприємств, що налічує від 10 до 3 одиниць.

Наприклад, у статті А.М. Ткаченко та А.В. Бакута проілюстровано 10-компонентну структуру трудового потенціалу підприємства, що містить складові : соціальну, демографічну, інтелектуальну, економічну, освітню, культурну, біологічну, мотиваційну, сакральну та здоров'я [1, с. 99].

К.Є. Корбут до складу трудового потенціалу підприємства включає 8 компонентів, як-от : особисті якості; моральні якості; рівень професійної підготовки; психофізіологічні особливості особи; трудова мобільність; рівень інтелекту; психологічні якості; здібності [2, с. 103].

Також компонентну структуру, до складу якої включено 8 елементів, окреслено у праці В.В. Бугас та О.М. Науменко, як-от : інтелектуальна, соціально-біологічна, історико-культурна, демографічна, мотиваційна, економічна, професійна, організаційна компоненти [3].

Чотири складники виокремлюють у складі трудового потенціалу підприємства Л.В. Шостак та В.А. Петріні, зокрема : кадрова; професійна; кваліфікаційна; організаційна складова [4, с. 451].

Найменша кількість компонентів включена до складу трудового потенціалу підприємства у працях [5, 6]. Так, науковці А.Л.Сабадирьова, О.М. Бабій, Т.В. Куклінова, Д.Є. Салавеліс, а також Ю.М.Уткіна та І.В.Соломников вирізняють три складники – психофізіологічну, кваліфікаційну та особистісну його компоненти.

У статті І.Т.Райковської також виділено три складових елементи

трудового потенціалу підприємства : потенціал знань; потенціал здоров'я; потенціал культури [7, с. 92].

Найбільш впливовими серед загальної їх сукупності вважають «фактори професійно-кваліфікаційної, психофізіологічної та особистісної складових компонентної структури трудового потенціалу підприємства» [6, с. 226].

Тому у подальших розробках роботи саме зазначена компонента структури потенціалу підприємства буде застосовуватися в якості підґрунтя для здійснення оцінювання рівня трудового потенціалу.

### **Література:**

1. Ткаченко А.М., Бакута А.В. Управління трудовим потенціалом підприємства та підвищення ефективності його використання. *Вісник економічної науки України*. 2017. № 1. С. 99-102. URL : [http://www.venu-journal.org/download/2017/1\(32\)/pdf/20-Ткаченко.pdf](http://www.venu-journal.org/download/2017/1(32)/pdf/20-Ткаченко.pdf)

2. Корбут К.Є. Трудовий потенціал підприємства: поняття, складові та методи оцінювання. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. 2017. № 2 (80). С. 102–108. URL : [https://doi.org/10.26642/jen-2017-2\(80\)-102-108](https://doi.org/10.26642/jen-2017-2(80)-102-108)

3. Бугас В.В., Науменко О.М. Трудовий потенціал підприємства : сутність та структура. *Ефективна економіка*. 2018. № 1. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=1&y=2018>

4. Шостак Л.В., Петріні В.А. Трудовий потенціал як рушійна сила ефективного розвитку підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. № 21. С. 450–454. URL : <http://global-national.in.ua/issue-21-2018/29-vipusk-21-lyutij-2018-r/3800-shostak-l-v-petrini-v-a-trudovij-potentsial-yak-rushijna-sila-efektivnogo-rozvitku-pidpriemstva>

5. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посіб. / Сабадирьова А.Л., Бабій О.М., Куклінова Т.В., Салавеліс Д.Є. Одеса : ОНЕУ, 2013. 343 с.

6. Уткіна Ю.М., Соломников І.В. Трудовий потенціал підприємства : сутність, структура, підходи до її формування. *Вісник економіки транспорту і промисловості*, 2013 № 41. С. 223-227.

7. Райковська І.Т. Визначення змісту компонентів трудового потенціалу для підвищення ефективності управління підприємством. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2019. № 3. С. 87-95. URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat\\_2019\\_3\\_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvhastat_2019_3_10) .

8. Дядюра К.В., Іванова Н.С. Кадровий потенціал підприємства. *Бізнес, інновації, менеджмент : проблеми та перспективи* : зб. матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф. 22 квіт. 2021 р. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, вид-во «Політехніка», 2021. 288 с. С. 66-67. URL : <http://confmanagement.kpi.ua/proc/issue/view/13896>

9. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства : формування та оцінка : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 352 с.